

Notă informativă
la proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea
Regulamentului privind evaluarea bibliotecilor publice

1. Denumirea autorului proiectului.

Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea **Regulamentului privind evaluarea bibliotecilor publice** este elaborat și promovat de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

2. Condiții ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea **Regulamentului privind evaluarea bibliotecilor publice** este elaborat în conformitate cu prevederile art. 13 alin. (4) din Legea nr. 160 din 20 iulie 2017 cu privire la biblioteci (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 301-315, art. 529) și constituie un temei juridic în reglementarea criteriilor minime, domeniilor și indicatorilor aplicate în evaluarea bibliotecilor publice.

Scopul Regulamentului este de a stabili un cadru normativ unitar pentru realizarea procedurii de evaluare a bibliotecilor publice, identificarea ansamblului de cerințe minime obligatorii pentru organizarea și funcționarea bibliotecilor publice, precum și de a orienta și optimiza activitatea acestora, cât și de a stimula motivația personalului bibliotecilor publice de a spori performanțele bibliotecii.

3. Principalele prevederi ale proiectului

Proiectul înaintat spre aprobare reglementează procedura de evaluare a bibliotecilor publice în baza unui ansamblu de criterii minime obligatorii și stabilirea nivelului de corespundere a bibliotecii acestor criterii. Prevederile respective sunt atribuite pentru toate bibliotecile publice din țară, indiferent de proprietate și subordonare.

Regulamentul este structurat în patru capitole, 58 de articole și șapte anexe, care reflectă integral conceptul complex de evaluare a bibliotecilor publice în contextul managementului calității.

Capitolul I. Dispoziții generale conține scopul regulamentului, terminologia utilizată în conformitate cu standardele în vigoare, principiile de bază ale procesului de evaluare și termenii de evaluare.

În **Capitolul II. Domeniile și criteriile de evaluare a bibliotecilor publice** sunt descrise patru **criterii minime obligatorii** pentru evaluarea bibliotecilor publice: *cota de atragere a membrilor comunității la bibliotecă; colecții și resurse informaționale variate, corespunzătoare profilului comunității; impactul serviciilor, care sunt dezvoltate conform necesităților membrilor comunității; eficiența utilizării bugetului și dezvoltarea parteneriatelor*; **criteriile specifice pe șase domenii de evaluare:** A - contextul organizațional; B - resurse informaționale; C - utilizatori și servicii; D - cercetare; E -

formarea profesională continuă; F - facilități, dotări, buget și finanțare); **condițiile de stabilire a indicatorilor**: validare, fiabilitate și accesibilitate.

Capitolul III. Comisiile de evaluare a bibliotecilor publice cuprinde trei secțiuni: 1 – *Constituirea comisiilor de evaluare a bibliotecilor publice* (trei tipuri de comisii, desemnarea celor 7 membri în componența comisiilor de evaluare); 2 - *Modul de activitate a comisiei de evaluare* (ședințele comisiei, procedura de consemnare a lucrărilor comisiei, stabilirea cvorumului, cheltuielile legate de organizarea și asigurarea tehnică a activității comisiilor de evaluare); 3 – *Drepturile, obligațiile și atribuțiile comisiei de evaluare, ale membrilor, ale președintelui și ale secretarului comisiei de evaluare* (atribuțiile și obligațiile membrilor comisiei de evaluare, președintelui și secretarului).

Etaplele și termenii de evaluare a bibliotecilor publice sunt descrise în **Capitolul IV. Organizarea și desfășurarea procedurii de evaluare a bibliotecii publice**. Documentul prevede cinci etape în procesul de evaluare și concretizează conținutul fiecărei etape atât pentru biblioteca evaluată, cât și pentru membrii comisiei de evaluare. Informația este temeinic argumentată pentru a asigura transparența și obiectivitatea evaluării. Un element de noutate semnificativă este atribuirea categoriilor superioară, I, II, III, IV conform grilei de punctaj:

- a) de la 401 la 445 puncte - calificativul excelent - categoria superioară;
- b) de la 301 la 400 puncte - calificativul foarte bine - categoria I-a;
- c) de la 201 la 300 puncte - calificativul bine – categoria a II-a;
- d) de la 151 la 200 de puncte - calificativul satisfăcător rezonat – categoria a III-a;
- e) până la 150 de puncte - calificativul satisfăcător - categoria a IV-a.

Demersul practic al procesului de evaluare al bibliotecilor publice este specificat în cele șapte anexe. Anexele sunt distincte pentru comisia de evaluare: *declarația de imparțialitate și confidențialitate* (Anexa nr.1), *fișa de evaluare a bibliotecii publice* (Anexa nr.4), *procesul verbal al ședinței* (Anexa nr. 5), *raportul de evaluare a bibliotecii* (Anexa nr. 6), *hotărâre cu privire la evaluarea bibliotecii* (Anexa nr. 7) și pentru bibliotecile publice evaluate: *cerere de solicitare a evaluării bibliotecii publice* (Anexa nr. 2), *formularul pentru evaluarea bibliotecii publice* (Anexa nr. 3).

Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea **Regulamentului privind evaluarea bibliotecilor publice** promovează modelul unei biblioteci publice prin standarde minime de calitate.

În partea ce se referă la amendamentele la punctul 5 din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului 1231/2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Hotărârea Guvernului menționată supra a venit să substituie prevederile HG 381/2006, referitoare la regulile de salarizare a conducătorilor instituțiilor bibliotecare. Respectiv, criteriile minime care defineau categoria bibliotecii erau prevăzute anume de acest act normativ – HG nr. 381/2006, care, în fond, avea un alt obiect de reglementare –

condițiile de salarizare a personalului din unitățile bugetare, dar nu atribuirea de categorii acestor unități.

Odată cu adoptarea Legii nr. 160/2017 cu privire la biblioteci, Legiutorul a acordat o atenție mai mare calității activității bibliotecilor și a reglementat instituția evaluării bibliotecilor. Astfel, în temeiul art. 13 din Legea nr. 160/2017, bibliotecile publice din sistemul național de biblioteci urmează să fie supuse evaluării o dată la 5 ani. Legea stabilește criteriile minime de evaluare, iar procedurile de evaluare concrete au fost date în competența Guvernului pentru aprobare. În temeiul acestei norme legale, a fost elaborat proiectul Regulamentului privind evaluarea bibliotecilor publice, care instituie atât criteriile de evaluare a bibliotecilor, categoriile de evaluare care pot fi obținute în rezultatul evaluării, cât și modul și procedurile de atribuire a acestor categorii. Având în vedere noile reguli de atribuire a categoriilor de evaluare, prevederile din tabelul 4, pct. 5 din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 1231/2018 devin nu doar inutile, dar contrare prevederilor Regulamentului privind evaluarea bibliotecilor publice, care, așa cum am relevat supra, sunt elaborate în temeiul unei norme legale și mai mult – în vederea executării acestei norme legale. Pentru a pune în acord prevederile cadrului normativ în vigoare referitor la atribuire categoriei de evaluare bibliotecilor publice și, respectiv, ulterior, a categoriei de salarizare a personalului de conducere bibliotecilor (care depinde de categoria bibliotecii, adică de categoria de evaluare a acesteia) se impune necesitatea amendării tabelului 4 din pct. 5 din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr.1231/2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Astfel, categoria bibliotecii coincide cu categoria de evaluare a acesteia, obținută în urma evaluării bibliotecii în temeiul Legii nr. 160/201, conform procedurilor stabilite de Regulamentul privind evaluarea bibliotecilor publice:

Categoria bibliotecii	Categoria de evaluare a bibliotecii
Categoria a IV-a	Categoria a IV-a
Categoria a III-a	Categoria a III-a
Categoria a II-a	Categoria a II-a
Categoria I-a	Categoria I-a
Categoria superioară	Categoria superioară

Totodată, categoria de salarizare a personalului bibliotecilor publice va depinde de categoria de evaluare obținută de bibliotecă.

Conexiunea dintre cele două acte și sisteme este realizată și prin pct. 56 din Regulamentul privind evaluarea bibliotecilor publice, care statuează că categoria de evaluare a bibliotecii se ia în calcul la salarizarea personalului bibliotecii în conformitate cu prevederile legislației cu privire la salarizarea personalului din unitățile bugetare.

Această corelație între categoria de evaluare a bibliotecii și categoria instituției în sensul stabilirii salarizării personalului de conducere este varianta optimă, întrucât este considerată cea mai eficientă soluție pentru motivarea persoanelor cu funcție de conducere din cadrul bibliotecii publice să o administreze, să asigure organizarea și funcționarea

acesteia, astfel încât să genereze dezvoltarea ei, întru obținerea unei categorii de evaluare mai mari. Nevalorificarea categoriei de evaluare a bibliotecii în cadrul sistemului de salarizare riscă să facă inutilă procedura de evaluare sau, cel puțin, să diminueze din importanța ei, iar în consecință să admită o atitudine superficială a conducătorilor bibliotecilor față de necesitatea de dezvoltare a bibliotecii sau chiar de asigurare a unui grad minim de calitate pentru organizarea și funcționarea bibliotecii.

În contextul Hotărârii Guvernului 1231/2018 Ministerul Educației, Culturii și Cercetării va iniția evaluarea bibliotecilor în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri.

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea Regulamentului se va asigura din contul bugetului de stat și a bugetelor locale, în limita resurselor prevăzute pentru dezvoltarea bibliotecilor. De menționat că bugetul mediu anual al unei biblioteci publice teritoriale la momentul actual este de 70-80 mii lei, inclusiv plata salarială. Autorii proiectului au realizat testări de evaluare și prognozează trecerea de la categoria IV la III a 3-4 biblioteci per raion/municipiu. În mare parte bibliotecile își vor menține/argumenta categoria deținută, unele vor trece la o categorie mai joasă. Având în vedere că Legea 160/2017 cu privire la biblioteci a intrat în vigoare peste 18 luni după publicarea sa, se consideră că autoritățile centrale și locale au avut suficient timp să elaboreze și să aprobe bugetele respective conform tuturor procedurilor legale, nefiind necesare cheltuieli suplimentare neplanificate.

5. Impactul proiectului.

Implementarea Regulamentului va contribui la stimularea motivației personalului bibliotecilor publice de a spori performanțele bibliotecii prin urmare, va spori rolul bibliotecii în comunitate, contribuind într-un final la creșterea nivelului de informare, educație și cultură a membrilor comunității

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Aprobarea proiectului de hotărâre a Guvernului nu implică modificarea, abrogarea sau aprobarea altor acte normative. Actele normative ce se propun a fi modificate și, respectiv abrogate, sunt parte componentă a prezentului proiect de act normativ (anexa 2 la proiect).

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul a fost avizat de către Consiliul Biblioteconomic Național (23 octombrie 2019), discutat și testat în cadrul cursului intensiv „Cadru de reglementare a activității de bibliotecă” organizat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova (12 decembrie 2019). Plasat pe site-ul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Ministru

Corneliu POPOVICI

